

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale do matič oglasi itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Jan Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Po jubilejnih slavnostih.

Na Goriškem, 3. okt. 1900.

Poklonivši Njeg. Veličanstvu, ki je došel, da se osebno udeleži jubilejne slavnosti naše goriške dežele, je „Edinost“ opazila povsem primerno, da jej prepoveduje globoko spoštovanje, da bi se oglašala z rekriminacijami, dokler vladar biva med nami, dokler imamo visokega gosta v hiši.

No, sedaj so slavnosti pri kraju, naše življenje je zadobilo zopet svoje vsakdanje navadno lice in z vsakdanjim življenjem se vračajo tudi vsakdanje dolžnosti.

Prva, vrhna naša narodna dolžnost pa je, da branimo svoje pravo in da odbijamo krivice, ki se nam gode. A ne le svoje pravo, ampak tudi svojo narodno čast in svoj ugled moramo braniti. Sedaj se moramo oglašati na ves glas z rekriminacijami radi zapostavljanj, ki smo jih od strani naših oblasti doživeli povodom jubilejnih slavnosti.

Že tam začetkom meseca septembra so se začele raznašati po deželi uprav nenavadne in našo čast ponižujoče vesti. Takrat smo menili, da je kaj takega nemogoče, ali pozneji dogodki so nas prepričali v naše ogorčenje, da so bile te vesti le predobro osnovane. Kar se je godilo, ne potrebuje komentarja, ker že samo na sebi predobro popisuje in osvetljuje, kako nas Slovenci, oziroma Slovane, politična oblastva zametujejo, brezpravne kažejo in nas v obče zanikujejo, akoprav nas je dve tretjini vseh prebivalcev naše monarhije.

Izvedeli smo torej, da je lojalnim Slovincem prepovedano razobešati narodne zastave povodom prihoda našega preljubega vladarja v Gorico in da je to prepoved izdalo politično oblastvo, katero je prmo loco poklicano, da čuva slobodo in pravo Slovanov, kakor drugih narodov. Nehoté se nam vsiljujejo različne misli v glavo.

To naredbo si pa mi tako-le tolmačimo: Radi bi nas skrili pred svetom, kakor da bi nas na Goriškem sploh ne bilo in da bi naš milostni cesar zadobil vtis, kakor da je prišel v deželo, ki je izključno, ali pa vsaj pretežno italijanska.

To je bil njihov namen, ki popolnoma odgovarja stari tradiciji birokracije v Primorju, one birokracije, kateri je vodilna mi-

sel, da se v teh pokrajinah mora ohraniti italijanska hegemonija. To je tista tradicija, ki izpoječa ekzistenčne pogoje našega naroda in ki vidi eminentno-avstrijsko politiko v tem, da ne dopušča, da bi narodno, politično, kulturno in gospodarsko življenje primorskih Slovanov prišlo do razvoja.

Ali, kakor rečeno, to tradicionalno postopanje primorske birokracije ni nevarno le našemu obstanku, ampak je to, kar smo doživeli povodom jubilejnih slavnosti, tudi skrajno žaljivo in izizzivalno za ogromno večino prebivalstva dežele Goriške. Mi vprašamo le, je-li to prav, je-li patrijotično, je-li koristno za državno misel in dinastični čut, ako politične oblasti prepovedujejo večini v deželi, da se ne sme predstavljati vladarju takošno, kakoršnje je: z znaki svojega mišljenja, svojega čustvovanja, svojih aspiracij — se svojimi zastavam i? Mi bi menili, da s takimi prepovedmi se ne delajo usluge ni državi, ni vladarju samemu, ni — razmeram v deželi. Mi bi menili, da tudi modremu vladarju ni ustrezno, ako vidi fikejjo pretežno italijanskega značaja dežele, mesto da bi videl realnost: to slovensko ljudstvo, ki je tu, ki čuti, da je slovensko, ki hoče ostati tako in ki hoče, da je svet, gori do prestola, pozna kakor tako! Resnica je Bogu in ljudem mila, in resnico treba poznati vzlasti onim, ki vodijo usode narodov. In mi smo uverjeni, da so tudi našemu modremu vladarju ljubši ljudje z „možkim ponosom pred kraljevim prestolom“, nego pa — Potemkinove vasi.

Seveda se je opravičevala prepoved slovenskih zastav z ozirom na javni red! Koliko samovlastnosti, koliko oviranja narodov v njih razvoju, koliko prizadevanja okostenelih bi-

Preradostno je torej bila v Ljubljani pozdravljena vest, da se nameravata prirediti na „I. slovensko umetniško razstavo“ dva skupna izleta v posebnih vlakih in sicer: dne 7. t. m. iz Trsta, dne 14. t. m. pa iz Celja in kakor je videti, se zares izvrši ta preizvrstna rodoljubna nakana.

rokratov, so že morali pokrivati in morajo še pokrivati ti nesrečni „oziri na javni mir in red“! Kaka narobe-logika je to! V moderni, pravni, slobodni državi da živimo, tako pravijo. A mesto da bi prijemali za vrat onega, ki hoče z nasiljem kratiti slobodo

druzega, kaznujejo s takimi prepovedmi onega, ki hoče uživati tudi to slobodo kakor sloboden državljani, kaznujejo ga s tem, da mu kratijo slobodo.

Sicer pa smo mi tako trdno uverjeni, kakor je amen v očenašu, da v Gorici ne bi bilo prišlo ni do najmanje nepravilne radi slovenskih zastav! Našega ljudstva je bilo te dni toliko v Gorici, da bi si bil dobro premislil tudi najhujši irredentarski razgrajatelj, predno bi bil le usta odprl za kako žaljenje, kamo-li da bi hotel vzdigniti roko. Saj jih poznamo. Oblasti se boje teh junakov, ker se jih hočejo bati; vlada kaže respekt pred možjo Lahov, to fikejjo, ker hoče z fikejji vzdržati in ohraniti fikejje! To je avstrijska tradicija v Primorju. Ali mi ne odnehamo, dokler ne porušimo te tradicije.

Goriški Slovenci so se uzorno vedli povodom jubilejnih slavnosti, tega spričevala jim ne morejo odreči niti oblasti same. Oni so pristržno pozdravljali svojega vladarja in so pri tem za hip pozabljali na krivico in ponižanje, storjeno jim od strani oblasti. Tudi slovensko novinstvo ni rekriminiralo one dni iz spoštovanja do našega vladarja.

Sedaj pa se oglašamo. Pred vsem pa bomo zahtevali od naših bodočih poslancev, da začnejo enkrat resno, odločno in z vso brezobzirnostjo rušiti Potemkinove vasi, ki jih zistem v Primorju kaže svet, da začnejo rušiti fikejje, rušiti stare tradicije, da se žnjimi tudi enkrat poruši ta nesrečni vladni zistem v Primorju, da postanejo za vse večne čase nemogoča taka zapostavljanja, kakoršnja smo doživeli ni goriški Slovenci povodom jubilejnih slavnosti.

Mephistopheles.

V Trstu, dne 4. oktobra 1900.

Resnici na ljubo. „Slovenski Narod“ od minolega torka je prinesel precej ostro pisan članek, naperjen proti imenovanju gospoda Rubellija pl. Sturmesta (ki je do sedaj služboval v ministerstvu za notranje stvari na Dunaju) okrajnim glavarjem na Kranjskem. Ni na kraj misli nam ni, da bi hoteli grajati gospoda člankarja, ker verujemo, da mu je bil namen dober in popolnoma opravičen: varovati načelo, da narodu ni smeti

usiljevati tujih uradnikov, ki ne poznajo ni njega, ni njegove zemlje, zlok česar tudi srea ne morejo imeti zanj.

To načelo moramo braniti vsi, saj je ravno v kršenju tega načela od strani državne uprave glavni vir naši mizeriji, prekernemu položaju našega naroda, vnebovpijočemu zanemarjanju njega gospodarskih in kulturnih koristi in narodnemu in političskemu zapostavljanju.

Vendar ne moremo drugače, nego da podamo nekoliko korekture članku „Slovenskega Naroda“, ker pred možem, za katerega gre v tem konkretnem slučaju, ne treba varovati ravnokar označenega načela — ker karakteristika, ki velja navadno o uradnikih tujcih, ne odgovarja mišljenju, čustvovanju in — minolosti gospoda Rubellija pl. Sturmesta.

Mi poznamo tega gospoda izza časa njegovega službovanja v Istri. Mež je to, ki si je pridobil spoštovanje vseh pošteno mislečih. Oče mu je bil uradnik v nekdanji vojaški Granici. Gospod Rubelli ima hrvaški jezik v polni oblasti v besedi in pismu. Mož je bil vsikdar pravičen, resen uradnik. A kar je glavno: ob vsaki priliki se je kazal prijatelja našega naroda. In to pomenja nekaj ob razmerah, kakoršnje so v Istri, kjer se mrzuja proti našemu narodu zlasti političnemu uradniku šteje v veliko zaslugo, kjer je praktično izvajanje te mržnje čisto lestvica, po kateri uradnik — leze kvišku! Mi bi lahko uveljavi drastičnih dokazov, ali ne storimo tega, ker se bojimo, da bi moža — kompromitirali pred njega višimi!

Možu se je tudi dogodila krivica, ko so ga prezrli in so mesto njega znanega Lasciaca imenovali okrajnim glavarjem! Če so ga imenovali sedaj, je s tem le popravljena storjena krivica.

Prav za prav se tudi mi strinjamo s „Slovenskim Narodom“ v obžalovanju, da je gospod Rubelli imenovan za Kranjsko, kajti obžalujemo, da ni imenovan za Primorsko, kamor bi veliko boljše sodil po vsej svoji kvalifikaciji in minolosti. Kakov bo v bodočnosti — o tem ne more govoriti niko.

PODLISTEK

Umetniška razstava v Ljubljani.

(Popotnica tržaškim izletnikom.)

Naša prva skupna umetniška razstava je vzbudila občno pozornost in živo, vsestransko zanimanje ne samo v Ljubljani, temveč po vsi domovini in še daleč na okrog za njenimi mejami. Do tli sijajne uspelosti razstave je pripomogel mirni, resni in dostojni nastop mladega „Slovenskega umetniškega društva“ ob otvoritvi, ki se je uprizarila dokaj slovesno, v navzočnosti vladinega zastopnika, vojaških in civilnih dostojanstvenikov ter v pričo odličnega povabljenega občinstva.

Jako pomenljiv in značilen je bil otvoritveni nagovor grofa Schaffgotscha, ki je zastopal službeno odsotnega deželnega predsednika. Vlada je namreč po imenovanem svojem zastopniku izrazila svojo veselje, da smo se Slovenci začeli zanimati tudi za to stroko človeške kulture, to je: za lepe umetnosti, ter je posebno naglasila **svobodni razvoj domačih umetnostij**, zagotovivši „umetniškemu društvu“ i dejansko svoje priznanje.

Dostojni prvi javni nastop jednoletnega „Slov. umetniškega društva“, slovesna otvoritev razstave in pa blagohotni govor zastopnika deželne vlade — vse to je zaprlo sapo

tudi zlogolkim zabavljačem in predestinovanim kritikastrom, na katerih, kakor je obče znano, se odlikuje baš naša slovenska metropola! Da-si so pred otvoritvijo umetniške razstave pretili: „no, to bomo zabavljali!“, poskrili so se poklicani naši zanikovalci vsega napredka po svojih — civičkarnah, dočim v razstavo prihaja dan dan vedno večje število odličnih obiskovalcev iz vseh slojev domačega in zunanega občinstva.

Poleg vladinega priznanja pa je naši umetniški razstavi jako mnogo koristilo v obče povsem dobrohotno časopisje, domače in tuje, zlasti hrvaško, ki je prineslo o I. slovenski umetniški razstavi dokaj pravične, kolikor mogoče objektivne in stvarne ocene, kakoršnjih še doslej nismo čitali o Slovincih.

Občno in javno priznanje ter pohvalni glas o naši umetniški razstavi, ki se je raznesel širom domovine in preko njenih mejnikov, privabil je tudi marsikaterega nasprotnika takimenovanih nebodijihtraba „lepih umetnostij“ v dvorano „Mestnega doma“ ljubljanskega! Videli smo ondu i nekatere onih „umetnikov“, ki so prvotno silno zabavljali zoper ustanovitev umetniškega društva.

Ker si dotični izletniki na svoje oči ogledajo to našo I. občno umetniško razstavo ter nje večšo prireditel in slikovito razvrstitev rastavljenih umetnin, moram jih opozoriti, da je v tem, od otvoritve, t. j. od 15. septem-

bra do danes, število umetniških predmetov naraslo na 188, tako, da je „umetniško društvo“ poleg velike dvorane v „Mestnem domu“ priredilo še jedno sobano ter dalo natisniti že četrti, pomnoženi seznam in imenik razstavljalcev. Razstavo je posetilo od 15/9 do 3/10 t. l. 1874 oseb.

Prepuščaje samozavestnim izletnikom na I. slovensko umetniško razstavo na svobodno in neprislusno ogledanje v njej razvrščenih slik in kipov, dovoljujem si le opomniti, da so razstavljalci zgolj še živeči ter večinoma mladi umetniki, katerim se odpira mikavni razgled v lepšo bodočnost, ako bodo namreč napredovali tem korakom [ter si pridobé naklonjenost blagohotnih podpornikov!]

Tesno odmerjeni okvir jednega podlistka mi ne dopušča opisovati posamičnih umotvorov, niti vam naštevati vseh razstavljalcev, kamo-li ocenjevati na dolgo in široko njihovih del ter v taistih predstavljenih in izraženih idej, umetniških struj, sakan in smotrov!

Za kratkotrajno, morda jednournno ogledovanje obsežne razstave blizu dvesto raznovrstnih umetniških proizvodov nima tolike važnosti tisto teoretično razporejanje v individualizem, impresionizem, simbolizem, dekadentizem itd., temveč praktičnemu proučevalcu I. naše skupne umetniške razstave, zadostuje plošen pregled sedanjih vpodabljaljajočih

umetnikov slovenskih, na katerih sloni vsa bodočnost naših lepih umetnostij!

In v tem oziru je obisk ljubljanske umetniške razstave jako zanimiv in poučljiv ter navduševalen! Narod, toli maloštevilčen in skromen, vzpričo tolike obilnosti izvoljenih ljubljencev umetniških Modric — takšen narod še ni zrel za odstop s svetovnega pozorišča, kakor mu to prorokujejo zlohotni sovražniki in malodušni lastni sinovi!

Seveda bo treba vzdržnega napora in složnega delovanja med istimi umetniki, kakor i blagohotne gnotne in moralčne zaslombe v razbor-nem ljudstvu!

In ako se uresniči ideja: skupne jugoslovanske umetniške zaveze, ki ima prirediti razstavo vseh slovenskih, hrvaških, srbskih in bolgarskih vpodabljaljajočih umetnikov, potem stoprav napoči nova doba našim lepim umetnostim tu na slovanskem jugu!

Toda — do tega bliščečega smotra je še dolga in strma, s trnjem posuta pot! Napočil je šele „naš dan“ vstajenja: kako se bode razvijalo odslej naše umetniško življenje, to je zavisno od — resne volje in jednoklene vstrajnosti mladoletnega „Slovenskega umetniškega društva“ in njegovih podpornikov!

Vatroslav Holz.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 4. oktobra 1900.

Poslanec za Goriško. Od znanega slovenskega rodoljuba smo prejeli s prošnjo, da objavimo:

Velemučen utis napravlja na trezno mislečega Slovenca sedaj pogled po slovenskem svetu. V brzem teku se razvijajo važni dogodki okolo malega slovenskega naroda, ki je podvržen vplivu dveh mogočnih sosedov, katera sosed pa še tretji važen činitelj v svoji kratkovidnosti podpira na vse pretege. Ta dva mogočna sosedla pogledujeta na naše pokrajine s tako poželjivostjo, da na jeden del našega ozemlja, in sicer na najvažnejši del slovenske zemlje, prežita kakor juštreba. Ni nam treba tega razkladati na široko in dolgo. Kolikokrat se je povdarjalo, da v naših velekritičnih časih to strastno povdarjanje »načel«, liberalizma in klerikalizma, ni na svojem mestu, in da je mnogo drugega nujnejšega posla, nego je to. Na najodličnejšem polju naše organizacije, na polju državnega poslanstva imamo mi lepo število diletantov in statistik brez potrebnega pripravljanja in znanja. Slovani bi potrebovali par dobrih zavednih »divjakov«, kakor je bil pokojni Vašaty, kateri si je v državnem zboru edini upal povedati, kar se spodobi in kar je potrebno. Danes gre za obstanek slovenskega naroda v prvi vrsti. Vidi se, da se ustrašijo, če imajo opraviti z zaresnimi ljudmi, ki se ne bojijo povedati gole resnice in razkrivati fakta in v njih nakopičene napake. Tu je treba temeljitega znanja slovenske zgodovine in pristnega jeklenega slovenskega rodoljuba. Kakor smo rekli, Čehi so imeli jednega in tudi Slovenci bi imeli jednega in to je Fran Podgornik. Nima mož posvetnega blaga, nima gradov, niti zakladov, niti javne službe in tudi morda ne daru Ciceronovega zgovornišstva; saj tega tudi Vašaty ni imel. Na Slovenskem obstojeglede volitev v državni zbor nekaki »obroči«. V tistih obročih se nahajajo sami izvoljenci. Ker je dr. Gregorec odstopil, ima Žičkar priti na njegovo mesto, da si v tem okraju ni znan. »Osočno znanje« igra sploh jako čudno vlogo; jedenkrat je potrebno, drugikrat zopet ni potrebno. Da se pa zopet vrnemo k slovenskemu »Vašatemu«, bi mi svetovali, naj ga volijo na Goriškem; tam ste dve umetno napravljene stranki. Kdor je kdaj pazljivo čital »Slovanski Svet«, nikdar ni mogel zapaziti, da bi Podgornik vabil v pravoslavlje, ker tega nikdar storil ni. Med duhovniki bi imel nasprotnike, pa ne po pravici. Z dobro vestjo bi Podgornika lahko volili vsi Staničevi volileci iz za zadnjih volitev sem.

Ko bi Podgornik nameraval kandidirati, bi storil najplemenitejše delo, ki ga more sploh izvršiti Slovenec v sedanjih časih, kajti na tak način bi vsaj nekoliko Podgorniku bile vrnjene žrtve, ki jih je ta skozi vse svoje dosedanje življenje pokladal domovini na korist, morda v pretiranem idealizmu, ker je vse dosedanje delovanje posvetil slovanski žurnalistiki. Z izvolitvijo Podgornikovo bi se pokazalo, koliko je v dotičnem volilnem okraju samostalnega mišljenja. Res, da Podgornik ni

popularen; pa trebalo bi začeti delati. Na tako nizko stopinjo Slovenci ne smejo pasti, da bi Podgornikova izvolitev sploh ne prišla nikdar v javni razgovor. Kakor slišimo, so drugi Slovani nagovarjali Podgornika, naj bi vstopil v državni zbor.

To bi že bilo, ko bi mogel človek sam vstopiti. Podgornika diči redka bistroumnost, nesebičnost in značajnost in temeljito poznanje slovanskih razmer, in je bil v svojem ču daleko najodličnejši učenec v svojem razredu. Kolikokrat je bistroumno Mladočehom kazal njihove načelne in taktične pogoške! Največa ironija pa se nam zdi to dejstvo, da je na Goriškem izvoljen plebenitaš, ki sam priznava, da ne zna slovenski. Slovenci radi naglašajo, da taki gospodje imajo pristop v višje kroge in tam upliv. Razna imenovanja v sodni stroki na Štajerskem kažejo letos, koliko upliva ima n. pr. Berks. Štajerski Slovenci so na Kranjsko poslali gimnazijske ravnatelje in profesorje, sodne uradnike v Trst in v Gorico celo kardinala, pa bi ne imeli slovenske gore lista?!

Zahteve Trentincev — odklonjene. Ministerski predsednik dr. Körber je doposlal poslanec baronu Malfattiju pismo, ki pomenja, da so zahteve trentinskih Italijanov po samoupravi odklonjene. Pismo izvaja, da tu ne gre za ustvarjanje narodnih varstvenih odredov in posamičnih, narodnost zadevajajočih stvarih, ampak da Trentinci zahtevajo novo politično tvorbo s posebno teritorialno podlago. Vlada bi mogla pač — pravi gospod Körber — v posamičnih deželah pripoznati kakemu ozemlju poseben jezik, ali v nobeni deželi se ni zgodilo dozdej, da bi iz narodnih ozirov zahtevali ločene teritorije interesov. V kolikor prihajajo v poštev čisto gospodarske stvari, pa ni izključeno, da se v okvirju sedanjih ustave zasnujejo naprave, s katerim bo ustrezno koristim italijanskih prebivalcev dežele.

S tem je dovolj jasno povedano, da sedanja vlada — kakor je sicer pripravljena dajati vse varstvo narodnim koristim Italijanov in ustrezati tudi njihovim gospodarskim potrebam — odklanja njih zahtevo po administrativnem ločenju južnega, italijanskega dela dežele od severnega, nemškega. Vprašanje je sedaj, kako taktiko uberejo Italijani v odgovor na ta vladini odgovor? Ali ostanejo pri taktiki abstinence, in ne bodo zahajali v deželni zbor, ali pa se oprimejo — kakor zahtevajo nekateri radikalnejši življi med njimi — obstrukcijske taktike.

Radovedni smo, kake obraze bodo v tem poslednjem slučaju delali naši primorski Italijani. Na Dunaju so se pehali med onimi, ki so kar precejali zgražanje nad Čehi radi — obstrukcije: no, kaj porečejo potem o obstrukciji svojih lastnih soplemenjakov? Obstrukcija Italijanov v deželnem zboru tirolskem utegne še povekšati diskrepanco med tirolskimi in našimi Italijani vzlasti v pogledu parlamentarne taktike v parlamentu na Dunaju.

K dogodkdm v Kitaju. Vsa znamenja kažejo, da je kitajska vlada začela razmišljati, da-li bi ne bilo vendar le boljše, da ne pusti priti do skrajnega. Vesti javljajo,

prikazujejo od časa do časa svitile zvezde, nadarjeni in Bogom nadahneni pesniki, ki sipljejo iz pravega božanstvenega ognja, ki jim tli v prsih, iskre v naroč, naj se v njem vname sveti ogenj najvznejših občutkov, ki so že od davnega delali človeka človekom, narod narodom.

Mej temi slednjimi zavzemlje odlično mesto znani hrvatski pesnik: Nikolaj Ostojić. Ostojić so, kakor pravi Emile Foguet o Daudetih — une famille d'artistes littéraires. En brat, Matej, izšel je na glas s krasnimi svojimi: »Iskre i plamenovi« in je na ta način pokazal pot svojima drugima bratoma, ki sta ga v kratkem začela slediti in sicer: I. K. S. se svojimi nežnimi: »Suze i osmjesi«, a Nikolaj se svojimi milimi: »Čutstva i poljetaji«.

Hrvatska kritika pozdravila je najlepše vso trojico, Mateja že poprej, a Nikolaja in brata mu v najnovejši čas, ter imenovala njih pesni zdravo liriko. In res, to je zdrava lirika, vzrasla iz zdravih prsih, iz zdravega srea. O suzah i osmjesih se je reklo, da kdor jih pročita, jih odloži z veselimi duševnim zadovoljstvom, stalen, da ni zastoj zgubil časa, ker da v njih najde raznovrstno in mnogostoročno harmonijo občutkov, ki spreveja ljudsko življenje po burnem valovji sveta. (Zvršetek pride.)

da je odstavila vse one dostojanstvenike, o katerih je dokazano, da so bili intelektualni provzročitelji in pospeševalci ustaje bokserjev. Proti tem je začela precej ostro nastopati. Seveda je tudi možno, da je zopet vse skupaj le zvijača, ki je jako priljubljeno sredstvo kitajskim zavratnim državnikom. Kakor znak odjenljivosti bi smeli smatrati tudi pismo, ki je je kitajski cesar pisal nemškemu cesarju, v katerem izreka obžalovanje na umorstvu poslanika Kettelerja, nemški cesar pa je odgovoril trdno in odločno, da ne mora odnehati od zahteve, da se kaznujejo oni svetovaleci krone, ki so krivi na prelivanju krvi. V tem utegnejo soglašati vse vlasti, ali kakova bodi ta kazen? o tem pojdejo menenja brčkone navskriž.

Anglija nasvetuje v svojem odgovoru na nemško noto, naj se imenuje mednarodna komisija, ki bi vodila preiskavo; Kitajci menijo brčkone, da je glavni krivec, princ Tuan z odstavljenjem že dovolj kaznovan — Nemci pa bodo brčkone zahtevali njega glavo. — Mej tem pa se širijo razne vesti; eni menijo, da je med vlastni doseženo popolno sporazumljenje, drugi pa, da je prišlo do posebnega sporazumljenja med Francijo, Rusijo in Nemčijo!

Tržaške vesti.

Gg. odborike polit. društva »Edinost« opozarjamo, da je odborova seja vsaki petek ob 7. in pol uri zvečer. Prosimo jih uljudno, da se udeležijo redno teh sej, ki so jako važne z ozirom na predstoječe državno-zborske volitve. Predsedništvo.

Pogreb pokojnega Dekleva Antona je bil krasen. V nepričakovano velikem sprevodu smo opazili: gosp. prof. Mandića, ki je zastopal »Delasko podporno društvo«, katerega je bil pokojnik mnogoleten člen, g. Dejaka Antona, solastnika firme, pri kateri je pokojnik služil 19 let. Dalje smo opazili gosp. Miklavca, predsednika pevskega društva »Slava« in več drugih narodnjakov. V sprevodu je korakalo nad 30 sorodnikov iz mesta in dežele.

Na krasnem gala-vozu II. razreda je bilo 5 lepih vencev, dva s slovenskimi napisi, trije pa brez napisa. Sprevod, kateremu je sledilo osem kočij, je vodil v najlepšem redu sam gospod Možetič, lastnik novega zavoda za prirejanje pogrebov.

Škedenjske jeremijade. — Broj 212. Čast. Gospodu

Ivanu Godina (Ban)
Vsled javnega in groznega pohujšanja, katerega ste provzročili dne 4. t. meseca na koru med službo božjo, Vam je odslej prepovedano stopiti na kor.

Cerkveno Predstojništvo
v Škedenju dne:

5. Novembra 1895
J. Kavalie,
župnik

Cenjeni čitatelj naj blagovoli opaziti, da se je to grozno pohujšanje zgodilo dne 4. novembra in da je zgornji »Befehl« datiran 5. novembra, torej takoj naslednjega dne. Hitrost naše škedenjske justice je torej fenomenalna in za vzgled bi si jo morali vzeti, med drugimi, posebno oni, ki rešujejo prošnjo za slovenske ljudske šole v Trstu in morda — ali, brez zamere, g. župnik — tudi oni, ki pošiljajo popravke po tolikih in tolikih letih na opravičena očitanja v slovenskih časnikih. Res je sicer (da ne bo treba g. župniku zopet popravljati), da je prišla moja jeremijada malenkost 50 dnij pred popravkom na svetlo, no, ali res pa je tudi, da so se že leta in leta pisale in govorile jeremijade o naših škedenjskih razmerah s posebnim obzirom na gosp. župnika, dočim je en trdovratno molčal in tiral vedno dalje svojo »blagodejno« politiko v posebno »korist« svojih župljanov in svojega naroda, katerega zatira, po njegovi izjavi, le vlada, dočim ga on in magistrat na vse kriplje »podpirata«, najbrže oba na jedni strani, tako da bi se moral revež že davno prepričati v prepad, ako bi ga drugi radi ravnotežja ne podpirali na nasprotni strani.

Naj mi verjame gosp. župnik, da bi bil lahko tudi on precej dolgo čakal odgovora na njegov popravek, ako bi jaz upošteval samo njegovo osebo in njegovo hitrost, ali obziri do občinstva silijo me, da nekoliko razsvetlim njegov dementi.

Odgovarjati hočem tukaj najprej na njegovo: »ni res«, da je on odpravil »Velesilo« od cerkvenega petja.

Za podlago mojih razmotrivanj navel sem takoj uvodoma lastnoročno župnikovo pismo iz leta 1895, katero reprezentira jedno glavnih faz iz bojev gosp. župnika proti svojim slovenskim župljanom ter posebno proti »Velesilu«, kakor zastopnici istih in proti nje predsedniku, katerega gosp. župnik v omenjenem pismu podi s kora, ker ta Ivan Godina-Ban ni nihče drugi, nego tedanji predsednik »Velesile«, ki je takrat oskrbovala cerkveno petje: »Udari pastirja in razkropljene bodo ovce«. Mislečemu človeku zadošča navedeni slučaj, da lahko sklepa, je-li je res g. župnik spodil »Velesilo« s kora ali ne, vzlasti še, ako upošteva dejstvo, da je naš župnik jako fin politik in prebrisan taktik, posebno v devizi »osar tutto«. Šolal se je na italijanski gimnaziji v Kopru in služboval kakor kapelan v Št. Jakobski »zakristiji« v Trstu, če se ne motim, za časa slavnega don Mosè-ta.

Ker pa bi mi drugi utegnili očitati sofizem, češ, da se predsednika ne more identifikirati z društvom, podati moram zgodovinski pregled tedanjih časov.

Ko je prišel naš gospod župnik k nam, dobil je tukaj domače narodno življenje in na koru zavedne in izborne slovenske pevce, katere je vzgojil pokojni Čenčur. Lepo petje in mirno domače življenje pa je bilo našemu župniku menda deveta briga, in njegova glavna skrb je bila, da si vzgoji nekoliko svojih kreatur, katero naj bi plesale po njegovi in magistratovi piščali (to gosp. župnik lahko stokrat dementira, če mu je ljubo); radi tega so mu bili zavedni cerkveni peveci (takrat še ni bilo »Velesile«) trn v peti in je toliko časa roval, dokler se jih je odkrižal (tudi to lahko zanika, kolikor mu drago). Potem si je poiskal skoraj iz vseh vetrov svoje kreature in jih spravil na kor. Da niso bili iz »vseh« vetrov, je seveda brez posebne »kunsti« lahko dokazati in zanikati.

Dosegel je tudi to, da se je odkrižal prejšnjega vrlega organista in pevovodje, nadučitelja Čenčurja, ter ga nadomestil z nekim zanikernim pijancem, kateri je čisto prihajal pijan na kor; in to, seveda, ni bilo »grozno pohujšljivo«, kaj, gospod župnik? To se da, bojim se, precej težko dementirati, nemogoče pa vendar-le ni pri nas tudi to.

Tako se je to lepo razvijalo, dokler ni požar, ki je uničil cerkev, prečrtal župniških računov. Omeniti mi je še, da so prejšnji cerkveni peveci, potem ko so bili odpravljeni iz cerkve, ostali združeni ter so ustanovili vrlo »Velesilo«. Vsled tega je doseglo župnikovo delovanje ravno nasprotno od onega, kar si je želel: narodna misel je dobila namreč v »Velesilu« konkretno obliko. Te podatke sem podal le v boljše umevanje poznejših zmešnjav, katere trajajo še dandanašnji v vedno ostrejši obliki.

Omenil sem že zgoraj, da je požar škedenjske cerkve prekrizal župnikove račune in sedaj hočem to pojasniti.

Novosezdana cerkev je bila brez orgelj in tista peščica po-sili-pevcev, katere je g. župnik skup stlačil, in katerim je paševal najhujši škedenjski renegat, pok. Zaje (mar to tudi ni res, gosp. Kavalie?), je kaj klaverno poveljevala božjo službo, posebno še ob velikih praznikih; razmere med župnikom in župljani tudi tedaj, kakor nikoli prej niti slej, niso bile najboljše, da ne rečem hujšega. Vsled tega je pojemale po-božnost župnikovih ovčie in obisk cerkve je postajal čedalje bolj pičel.

Tako stanje spravilo je tudi našega, sicer prebrisanega župnika iz ravnotežja in v pridobitev zgubljenega popularnosti (katere pa prav za prav nikoli niti imel ni), ni vedel drugega pomočka, nego da je stare pevce sedanje »Velesile« zopet povrnil na kor. »Velesila« je namreč imela in ima še sedaj dve zelo važni prednosti: v prvo je ona edina sposobna za dostojno izvajanje cerkvenega petja, in v drugo ima — ljudstvo za seboj!

Odslovil je torej g. župnik svoje pevce ter poklical na kor »Velesilo«. V ilustracijo poznejših spletkarij in posebno še čina, navedenega v začetku mojega dopisa, ko je spodil predsednika iste »Velesile« s kora, pribiti moramo dejstvo, da je sprejel »Velesilo« in corpore kakor društvo na kor in da je vodstvo cerkvenega petja v navzočnosti vsega odbora izročil predsedniku kakor načelniku odbora in društva. To sem hotel omeniti, da bodo imeli cenj. čitatelji jasno sliko pred seboj, ko se bom v prihodnjem dopisu obširneje bavil z župnikovim popravkom. Jeremija (I).

Pesni Nikole Ostojića.

V hrvatski književnosti prevladali ste danes dve glavni struji. Prvo slede »stari«, katerim je književnost en izmed najboljših in najvpešnejših pomočkov v doseg najboljših vzvišenih narodnih uzorov; drugo slede takoiimenovani »mladi«, »moderni«, katerim je pa književnost le nekako razkošje, kakor se je baš pred kratkim izrazil eden njihovih somišljenikov. Prvi postavljajo sebi vzorom Homerja, Dantea, Puškina, Turgenjeva in dolgo vrsto velikih umnikov, ki so s svojimi deli preobrneli javno menenje v toliko, da jih je smatrati pokretniki velikih reform svetskega pomena, — dočim se mlajši pozivajo na gosp. Märlerlineka in na dunajsko »Jugend«. Na žalost dal se je zavesti po teh slednjih veliki del mladeži, obrnivši hrbet vsemu sistemu, kar bi bilo v stanu, da nas povzdigne v teh žalostnih prilikah. — Slavna imena Preradovića, Mažuranića, Šenoe morajo izginiti pred apostoli secesije, ter s temi tudi vse, kar so ti v svojem življenju ustvarili.

Vse, vse mora izginoti pred to novo strujo, katere cilj je le pusta megla in književnost sama pa le »ein gewisser Cosmetik-artikel«. Jako utešljivo je, da se visoko nad tem kalom, kjer se previja moderno dekadentstvo smradnih Jelovšekovih »Sinfonij«,

Povodom godu cesarjevega je bil sinoči mirozov godbe 97. pešpolka.

Kdo ne bi šel v Ljubljano na umetniško razstavo? Vsakdo menda pojde, kdor ima še kaj življenja v sebi. In kaj bi tudi ne šel! Vožnja tje in nazaj 2 gl. 75 nvč. Tako ceno se ni menda še nihče vozil in se menda tudi ne bo, če ne porabi zljaz te prelepe prilike. Vstopnina v razstavo je 20 nč. Opozoriti pa moramo slavno občinstvo, da ne bomo mogli vsi na enkrat v razstavo, ker nas bo gotovo preveč in dvorana je premajhna. Zato se moramo urediti, da jih pojde po 50 na enkrat. Drugi si mej tem lahko ogledajo mesto ali se okrepčajo pri »Zvezdi« (Erlineu), ali kje drugje in tudi odlože svoje reči. Kajti splošna navada je, da se ne nosi v slikarske razstave palice, plašče, dežnikov itd. Obedel bo vsakdo, kar mu bo ljubo in kjer bo hotel. Glavno zbirališče bo pa v »Narodnem domu«. Popoldne se bo tudi lahko zabaval, kakor mu drago, ali pa se udeleži skupnega izleta na Drenikov vrh.

Okoli 7. ure pojdemo v gledališče, kjer se bo predstavljala opera »Zrinjski«. Vstopnina s sedežem je 35 kr. Prvi prostori pa 80 kr. Lože so tudi jako ceno. Hočemo liše ugodnejši cen? To se pač pravi malo trošit in izvrstno se zabavati.

Vlak pojde iz Trsta točno ob 5. in pol uri. Zeleti je torej, da je vsakdo že ob 5. uri na postaji. Listke prodaja g. Mikota v »Delavskem podpornem društvu«, ulica Molin piccolo št. 1. Bolje je, da si vsakdo preskrbi listek poprej, da ne bo v nedeljo zjutraj preveč zamude in gneče.

Zdaj menda ne bo več pomislekov in izgovorov, kajti vsakdo, od najpriprostejšega delavca pa do odlične gospe, si lahko privoščata ta lepi slavnostni dan!

Vrlo »Delavsko podporno društvo« je napravilo vse korake, da je doseglo tako ugodne cene a jamčiti mora za 300 oseb in če bi jih ne bilo, moralo bi društvo plačati.

Prosimo torej da se vsakdo, kdor se je namenil v Ljubljano vozi s posebnim vlakom, da ne bi imelo pri tem društvu zgube!

Posebni vlak, ki se odpelje prihodnjo nedeljo ob 5. uri in pol zjutraj iz Trsta v Ljubljano, pride v Nabrežino ob 6.08, v Prosek ob 6.20, v Sežano ob 6.53 in v Divačo ob 7. uri 21 min. Na vseh tu imenovanih postajah se bo prodajalo listke po 2 gl. 75 nč. za tja in nazaj. Listke bo prodajal uradnik »Del. podp. društva« gosp. Mikota, ki se bo vozil v prvem vozu za strojem. Vlak bo postal je toliko časa, da eventuelni izletniki vstopijo, zato naj bo vsakdo pripravljen na peronu dotičnega kolodvora. Povratek iz Ljubljane o polnoči.

Kako je to prišlo? Pišejo nam: Kolikor nam je znano, je bilo prvotno določeno, da bo slavnostna otvoritvena vožnja električnega tramvaja kakor včeraj, a danes da se prično splošne vožnje na črti Chiozza - Baroklje. V zadnji hip pa so se menda premislili, kajti slavnostna vožnja je bila že predvčerajšnjem, včeraj že pa so se začele splošne vožnje. Ali so se morda še v zadnji hip spomnili, da je dne 3. t. m. predvečer cesarjevega godu in da to vendar ne gre, da bi se o takih prilikah v Trstu vršile kake slavnosti?!

Laški junaki. Včeraj je italijanski podanik in prodajalec limonade, Štefan Dellaria, v pijanosti razbil okno nekemu Bavčerju. Bavčer je stvar prijavil redarstvu, kar je pijanega polentarija tako razgledalo, da je začel nabijati oskodozanega! Redarji so spravili vročerkvneža na hladno.

Anarhisti, ki niso anarhisti. Pred kakima dvema mesecema je redarstvo aretiralo Dojma S., Dalmatince in Josipa Smrtnika iz Trsta. Na sumu sta bila, da sta anarhisti. Po dolgi preiskavi so ju včeraj izpustili na svobodo.

Neki Panzavolta, portir v hotelu »Della Ville« je bil aretiran radi istega vzroka. Sedaj je sodnija odstopila od zatožbe, ali redarstvena oblast je moža odpravila domov v Italijo.

Star norec. Včeraj sta šle dve učenki luteranske šole po ulici Torrente. Za njima je šel neki 65-letni znani starec, ki se je vedel nekako sumljivo. Neki vladni uradnik je opazil to in ker se mu je videla vsa ta stvar sumljiva, je ta sum prijavil bližnjemu redarju. Starec so peljali ne policijo kjer je izjavil na stavljeno mu vprašanje, zakaj da je sledil deklicama, da je storil to, ker sta mu deklici žugali. Obdržali so ga v zaporu.

Med prijatelji. Josip G. in Jakob M. sta igrala na kroglice v gostilni Marije K. pri

sv. Ani. Zraven je sedel Henrik P., ki je pa samo gledal igralce.

G. je pobral na tleh mali kamenček in ga pognal v šali proti »prijatelju« P. Ta zadnji p., ki menda ne pozna šale, je klobučal prvega, zagnal v oklofutanega eno kroglico in ga po vrhu še vzdignil in zagnal čez 2 metra visok zid. Ranilec je sprejet v hotel v ulici Tigor, ranjenec je pa v zdravniški oskrbi. Varujte se takih »prijateljev«!

Tatvine. Doljak Anton in Drašč Anton sta prijavila redarstvenemu komisarijatu pri sv. Jakobu sledeče: Prvi in drugi prenočujeta v ulici del Vento št. 4, kjer prenočuje še trojica prijateljev. Prvemu je zmanjkalo v noči od 14. do 15. septembra srebrna ura z verižico, vredna 22 kron. Drugemu pa v noči od 29. do 30. septembra novčarko z 9 kronami in 20 stotink. Redarstveni organi so aretirali ostale tri prijatelje, ki so priznali — tatvino.

Nagla smrt. Zasebnica Terezija Legiša, bivajoča v ulici Erta št. 11, je včeraj umrla nagle smrti.

Opekla se je včeraj zasebnica Marija Kovačič, ko je po nepravilnosti preobrnila stroj za kuhanje na špirit. Opečena je tako hudo, da so jo morali prenesti v bolnišnico.

Mesto v Aleksandrijo — »zapor. Neka Julija Prinčič iz Gorice se je hotela včeraj odpeljati v Aleksandrijo s parnikom »Bohemica«. Ali v zadnji hip še so prišli redarstveni organi, ki so jo uljudno povabili, naj gre žnjimi, ker jo želi videti c. k. okrožno sodišče v Gorici.

Samomor? Včeraj so potegnili iz morja pri sv. Andreju truplo nekega mladega moža, katerega identiteto niso takoj pogodili. Pozneje se je izvedelo, da je to 16-letni čevljar Ernest Michelich. Mrtvo truplo so, po potrebnih formalnostih, prevedli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nesreča. Na kolodvoru južne železnice bi se bila včeraj popoldne kmalu prigodila velika nesreča. 18-letni voznik Fran Job je bil zaspal na tleh. In baš takrat so premikali vagon. Bržkone delavci niso zapazili spečega, zbok česar je vagon prišel tako blizu spečega, da je že jedna noga prišla pod kolo. Mladenič je začel kričati. Voz se je ustavil. Noga je hudo poškodovana, ali zgodilo bi se bilo lahko še kaj hujšega. Ponesrečenca so prenesli v bolnišnico.

Se nista poznala. Neki posebež je ustavil na stopnicah Emila B. češ, da ta poslednji ne biva v hiši zagate Gusion štev. 5. B. je trdil, da stanuje tam, kar nasprotniku ni šlo v glavo. Ta poslednji je rabil celo orožje proti B., katerega je ranil na čelo! Da smo varni pred takimi sestanovaleci, bi trebalo nositi legitimnejsko tablico na čelu!

Doneski zavodu sv. Nikolaja za mesec september: gč. Peric Josipina kakor podpornino 2 K, I. Kržé 2 K, Zorut Rozika 4 K; kot dar: gg. Klemenčič Fran 2 K, Pintar Minka nabrala pri likofu v Klanec 3 K, Ivan Korba iz Bajkovic na Moravskem 7 K, veletržec Anton Truden kakor posredovalnino in dar 10 K. Srčna hvala!

Dražbe premičnin. V petek dne 5. oktobra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Chiozza 7, otrobi, oves ter oprema v zalogi; na trgu delle Legna 3, oprema v gostilni in aparati na plin; ulica Giulia 10 B, hišna oprava; ulica Torrente 18, krčmarska oprema; ulica Amalia 30, hišna oprava; Prosek 220, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.6, ob 2. uri popoldne 26.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.3 — Danes plima ob 6.58 predp. in ob 6.34 pop.; oseka ob 0.30 popoldne in ob 1.2 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kaj pa to pomenja? Na Nabrežinski pošti kupil sem dopisnico. Dali so mi nemško-italijansko. Čudé se temu sem poprašal, da-li nimajo slovenskih — a na moje začudenje so mi odgovorili, da takrat so jim poslali samo take!! Še bolj sem se pa začudil, ko mi je nekdo povedal, da tudi v Komnu imajo — zaradi »neljube pomote« — na glavni pošti že delj časa le nemško-italijanske dopisnice! Nekdo.

× V Bovecu je umrl tamošnji dekan gospod Fran Illovar v najlepši moški dobi 52. let. Počivaj v miru!

× Iz Brezovice nam pišejo: Mnogo časa sem pričakoval, da se kdo oglasi v »Edi-

nosti« o veselici naše narodne čitalnice. No, ker se noče oglašiti nikdo drugi, pa naj jaz spregovorim par besed:

Ista čitalnica je priredila dne 16. septembra t. l. veselico, ki se je izvršila nad naše pričakovanje. Občudoval sem, kako so pevec narodne čitalnice pravilno peli na veselici. Vsa čast gre gosp. učitelju Marčelju Antonu, pevovodji. Ne bi bil mislil, da je v taki prosti vasi možno prirediti tako lep pevski zbor. Zlasti hrvatsko pesem »Zrinjski-Frankopan« so peli krasno in točno.

Nadalje kličem, da Bog poživi na mnoga leta veleč. g. Kasparja Kastelica in čast. g. Ivana Normalija, ki sta simnogo prizadevala, da je bilo možno prirediti prvo veselico. Nadalje izrekam zahvalo gg. Slavoju Jenku, Marčelju Franu, Marotti Franu ter cenj. g. dru. Bileku, kateri so narodni čitalnici poslali darove.

Deklamovalcu g. Perku bi priporočal, naj pridno čita knjige, da bo mogel prihodnjč še bolje uporabiti svoje sposobnosti.

Iz sreca kličem: Bog poživi narodno čitalnico in nje voditelje v Brezovici.

Vesti iz Kranjske.

* Opera »Zrinjski«, ki se je pred sinočnjim prvokrat predstavljala v ljubljanskem deželnem gledališču, je vspela sijajno. Pevcu naslovne vloge, gospodu Nolliju, so poklonili lovčarjev venec. Gledališče je bilo prenapolnjeno. Izletniki tržaški bodo tudi čuli to opero prihodnjo nedeljo.

Štajerske vesti.

— Roparski umor. Iz Gradea poročajo dne 2. t. m.: Danes popoldne ob 2. uri je bil na gradu blizu tako imenovane Teufelsbrücke izvršen nenavadno drzen roparski napad. Neki mlad elegantno oblečen mož je ustrelil trikrat iz revolverja na 77-l. gledališnega muzika Karla Steinschererja in mu je potem ukrad novčarko z — 2 kronoma. Prvi hitec je starčka zadel v hrbet, drugi v glavo. Ko je napadalec iztrgal svoji žrtvi novčarko, a je videl, da starček še živi, je pobral zopet že proč zalučani revolver, in je nesrečnega še enkrat ustrelil v glavo. Ropar je imel da ali ne 17 let. Bežal je proti mestu in posrečilo se mu je ubežati. Sodijo, da je to kak vojaški novinec, ali do sedaj se ne ve če nič gotovega.

— Prešič ogrizel je pri sv. Bolfenku na Štajerskem 5 mesečnega otroka sestnice Plohl. Mati je pustila otroka v zibelki brez nadzorstva. V tem je prišel v sobo prešič, ki je požrl otroku obe ročici.

— Dvojna zlata poroka. V Lučah na Štajerskem se je pred kratkim pripetil res redek slučaj, da sta dva brata hkratu praznovala svoje zlato poroko. Mlajši je oženjen 51 let, starejši pa 55 let. Skupna starost vseh štirih zlatoporočencev znaša 301 leto.

Vesti iz Koroške.

V Celovcu je umrl profesor veronauka na učiteljski, monsignor Josip Müller. Sprevod je vodil prošt Einspieler, v stolni cerkvi pa je sam knezoškof dr. Kahn blagoslovil truplo.

Razne vesti.

V besnosti. V Parizu se je dogodil strašen slučaj. Iz III. nadstropja neke hiše se je začul grozen krik. Vrtar je tekkel po redarja, drugi hišni prebivalci pa so hiteli gori na pomoč. Tam so našli 28-letnega moža, ki je kakor besen, zakrvavljenih oči skakal po sobi, tulil in se penil. Šestmesečna hčerka je ležala v kotu. Besni blaznik je grizel stole in pohištvo, dokler ga niso zgrabili in odpravili v blaznico. Žena se je zaklenila v drugo sobo ter bila od strahu pol mrtva.

Po »Sl. Narodu«.

Loterijske številke, izrebane dne 3. oktobra t. l.

Brno 84 27 44 40 10

Brzjavna poročila.

Ustaja na Kitajskem.

DUNAJ 3. (K. B.) Ladija »Cesarica Elizabeta« je došla v Voozang. Dne 4. okt. se odpelje z njo poslanik Czikaun v Taku. Vse osobje zdravo.

PETROGRAD 3. (K. B.) »Novoje Vreme« javlja iz Vladivostoka: Brzjavna zveza Karbin-Cieikav je zopet obnovljena. Kitajci so jo poškodovali le tu pa tam. Brzjavke že tekaajo tudi po črti Vladivostok-Pogranična-Ninguta ter Omos-Kirin.

DUNAJ 3. (K. B.) Poveljstvo brodovja za Votok javlja: Kadeta Hild in Burgstaller sta s 17 možmi došla iz Pekinga. V Peitangu bodo stražili zastavo kadet Lucas in 8 mož. Ostali so odpoklicani.

Admiralski svet je sklenil zasedenje Šanhaikona in Kenvantao-a po vojaki na suhem in na vodi; vse je pripravljeno. Poslali so angleško ladijo, da po-ove Kitajce, naj se udajo; Kitajci pa so zapustili utvrdo in polje. Angleži so razobesili zastavo v Šanhaikoonu, kar storé tudi drugi narodi. Ladija »Aspera« je odšla ter jej bodo sledile drevi še druge. Ladija »Zenta« se je preselila iz Takua v Vaihivai.

NEW-YORK 3. (K. B.) Državni urad je prejel neko francosko noto in nemško obvestilo, kateri, kakor se misli, obsegata nekeke predloge za skupno delovanje vlasti v Kitaju.

Imendan cesarjev.

POREČ 4. (K. B.) Škof Flapp je v katedrali služil z asistenco kapitelja slovesno opravilo za cesarja. Udeležili so se uradniki, deželni odbor, občinsko zastopstvo in množica pobožnih.

(Opomba uredništva. Ker od drugod ni brzjavk o praznovanju cesarjevega godu, moremo lahko misliti, da se je na enak način poslavljaj, kakor v Poreču, da pa je drugod to že običaj, v Poreču pa še posebnost.)

Volitve na Angležkem.

LONDON 4. (K. B.) Do jedne ure ponoči je bilo znanih izvolitev 210 ministerskih in 75 opozicijskih pristašev. Ministerski so pridobili 7 novih sedežev, opozicija pa 10.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 3. (K. B.) Roberts javlja iz Pretorije: 22 vozov ter 60 konjenikov, kateri so bili poslani v Vryheid, je bilo napadenih od 140 Burov in pobitih; uteklo je le 12 mož. Poslanstvo dobrovoljcev poizveduje sedaj, kaj je z drugimi.

Sinoči so Buri vrgli vlak pri postaji Pom iz tira. V vlaku so bile tristoletnje gardijeev ter drugih. Mrtvih je 5 mož, ranjen 1 častnik in 13 mož.

ŠANGHAI 3. (K. B.) (Reuter). Uradniki zunanjih držav so prejeli obvestilo, da so Rusi in Nemci zasedli Šanhaikoon.

Zarota v Ameriki.

WASHINGTON 4. Nekateri listi objavljajo brzjavko iz Kantona (Ohio) katera trdi, da je tje došlo neko pismo iz Čikége (Chicago) v katerem se govori o zaroti, katera se je namenila umoriti predsednika Kinleya. Redarstvo v Washingtonu zatrjuje, da mu o takej nakani nič ni znano.

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario) pod ljudsko splošno priporočila svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prost. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča Josip Stantič čevlj. mojster

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Zahvala.

Podisana se najiskrenejše zahvaljuje vsem onim, ki so mojemu nepozabnemu

Anton

skazali svoje sočutje stem, da so ga obiskovali za časa bolezni, kakor tudi onim, ki so ga spremlili k večnemu počitku. Posebno se pa pristočno zahvaljujem v svojem in v imenu svojih otročičev gospodu De'ak, ki so nas skozi ves čas dolge bolezni podpirali materialno in moralno, za kar jim večni Bog stotero povrni! Zahvaljujem se dalje veleučnemu posp. dr. Mandiču na vestnem obiskovanju dragega pokojnika: z eno besedo, vsem, ki so na kateri koli način skušali tešiti mene in moje mlajše otročiče.

Vsem, vsem, naj Bog povrne stotero!

Trst, dne 4. oktobra 1900.

Ivana Dekleva roj. Perhinek,
udova

Razpis službe.

Razpisuje se služba **tajnika-organista** z letno plačo 1000 kron oziroma **tajnika** z letno plačo 800 kron.

Zahteva se popolna spretnost v tajništvu in znanje slovenskega jezika.

Komen, dne 23. septembra 1900.

Županstvo Komen.

Mlačenič

krepek, dobrosrčen, zmožen tudi nemškega ali italijanskega jezika, sprejme se kot strežnik nekega hromega gospoda takoj v službo; kje, se izve ulica Stadion št. 19. I. na levo.

Il-leten učenec

išče stanovanje s hrano pri čisto slovenski družini, ako je mogoče v bližini ulice Nuova. Ponudbe naj se pošljejo pod naslov »G. C.« na uredništvo lista »Edinost«.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“

V novi društveni telovadnici

(ulica Coroneo št. 15)

se je pričel redni poduk v telovadbi
z dnem 24. septembra 1900.

in sicer se vrši isti:

Za redne telovadce v torek in petek od 8—9 $\frac{1}{2}$ ure zvečer.

Za starejše telovadce v ponedeljek in četrtek od 7 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{1}{2}$ ure zveč.

Za gojence v sredo in soboto od 4—5 ure pop.

Za ženski oddelek v sredo in soboto od 6—7 ure zvečer.

Gospe bodo plačevale za poduk po 1 K na mesec. Gojenci pa po 50 stot. Revnejše gojence lahko oprosti odbor od plačevanja.

Upisovanja za poduk sprejema učitelj brat Matko Bergant (ul. Molin piccolo št. 3. II.) od 24. t. m. naprej pa v telovadnici pred podukom.

Odbor „Tržaškega Sokola“.

**Čestitam in se radujem z Vami
na tako dobrem izdelku**

piše odlični trgovec, gospod I. Prelog iz Trsta, prvi kranjski tovarni testenin: Žnideršič in Valenčič v II. Bistriči. Original tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.

Usojamo si naznanjati slavnemu občinstvu, da
bodo od

nedelje 7. tek. meseca

naprej naše prodajalnice na drobno, skladišče in pisarna odprte vsako nedeljo in praznik predpoludne.

CARL GREINITZ NEFFEN
podružnica v Trstu.

Fran Wilhelm^{ov}

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfinije likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: **Tropinovec**, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; **Slivovec**, Rum, Češnjevce, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštno nakaznico; po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST - Via Belvedere št. 23. - TRST

Mêble

za eno popolno spalno sobo proda Ivan Ščuka, mizar ulica Sette Fontane št. 23.

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike

da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne Fabris.)

J. PIPAN & C.o

Zaloga kave, riža in olja.

TISKARNA „EDINOST“

izdeluje

vabila k veseliam in plesom, plakate, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno trdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnimi škatljicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzoru za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgovske knjige, osmrtnice, poročna naznaka
o o o o o nila itd. itd. o o o o o

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“

in

ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“

in

„Gospodarski list“

glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla v slovenskem prevodu ter je dobiti povesti slavnega hrvatskega pisatelja Avgusta Šenoe:

„Čuvaj se senjske roke“

in

„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12. **TRST** Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici Molin piccolo št. 3, II. n.

Preskrbljena z najnovejšimi črkami. o o o o o o o

o o o o Sprejema naročila na vsakovrstne tiskovine.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržaških Slovencev.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“
podpira tudi list „Edinost“!!